

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — 50 „
Egy órára 1 — „
Egyen szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábon petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többbe s hirdetések alkú szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beigtatásért 30 kr.

A vám- és kereskedelmi szerződés felmondása.

Meglepő hír érkezett Bécsből; a magyar kormány felmondta a vám- és kereskedelmi szerződést.

A képviselőház már meg van alakulva, tudomást vehetett volna már a kormány közleményeiről, ha a miniszterelnök szükségesnek tartotta volna a magyar országgyűléssel közölni ez elhatározását, mely végtelen fontossággal bírna, ha nem lenne értéktelen formalitás, melynek az 1888-ik évi XXIV-ik t.-cz. 23-ik §-a értelmében eleget kellett tenni.

Az idézett szakasz azt mondja, — hogy a most felmondott szövetség 1888. évi január hó 1-től 1897. évi december hó 31-ig terjedő időtartamra kötött, s ha fel nem mondatik, a következő tíz évre és így tovább tíz évről tíz évre folyton fennállónak ismeretik el. »A felmondás mindenkor az utolsóelőtti év végeig történhetik meg, — mely esetben a szövetség megújítása iránti tárgyalások hasonló úton azonnal megkezdendők.«

A törvény villágozatosan szól: fel kell mondani a szövetséget, ha ugyanazon feltételek alatt újabb tíz évre meghosszabbítani nem akarjuk; a felmondás után pedig (és nem előbb) »a szövetség megújítása iránt a tárgyalások azonnal megkezdendők.«

A kormány megértette a törvénynek e világos és határozott rendelkezését mikor tárgyalásokba bocsátkozott, mielőtt a szerződést felmondotta volna.

Volt alkalom a múlt országgyűlésen kérdőre vonni a kormányt e törvénysértés miatt, mikor a szerződés felmondását javasoltam.

Javaslatomat leszavazta a ház, még a nemzeti párt is ellene szavazott, és a világos törvénysértésre még csak nem is reflektált a kormány válaszában.

A törvények nálunk elvesztették erejüket, világos példa erre a választási törvény, mely a lezajlott választásokra lett volna alkalmazandó: az 1874-ik évi XXXIII. tcz. 96. §-a ezer forintig terjedhető bírsággal vagy hat hónapig terjedhető fogsággal mondja büntetendőek azt, ki a választónak vagy családja valamely tagjának azon célból, hogy bizonyos jelöltre szavazzon, pénzt, pénzértéket vagy más előnyt ad vagy ígér; azért mégis nyílt titok, hogy a választások, melyekből a mostani prezedens nélküli többség került ki, több

millió forintba kerültek, olyannyira, — hogy nem sokára a börzén fogják jegezni a választókerületek árát, és alkalhatnak akár csak választókerületi biztosító társaságok.

Igy van az 1888-ik évi XXIV. t.-czikk idézett 23-ik §-val is, mely nem más, mint az 1867. XVI. törvényczikk 22-ik §-ának ismétlése.

Talán haszontalan szószaporítás volt e két törvény intézkedése? Épen-séggel nem, mert minden politikai eszély arra mutat, hogy az alkudozások csak teljes szabad kézzel folyjanak és a felmondást egyik fél se használhassa fel mint fenyegetési eszközt a tárgyalások alatt.

Ez előnyről mondott le a magyar kormány és kitette magát annak, a mi meg is történt, hogy az osztrákok, kik az egymást követő vám- és kereskedelmi szerződéseket saját előnyükre kiaknázták, olyannyira, hogy hazánkat valóságos gyarmati helyzetbe sodorták elzárkózni engedték egészen Európának piacát terményeink elől, és közvetítőül tolták fel magukat köztünk s az egész világ kereskedelme közt; továbbá biztosították maguknak a magyar fogyasztási piacot annyira, hogy ezer milliószámra jelennek meg a behozott iparcikkek és száz milliókkal fizeti az ipari hasznát és az ipari munkabért a magyar fogyasztási piac.

És mégis az osztrák készült felmondani a rá nézve végtelenül előnyös szerződést, mert még előnyösebbet remél kicsikarhatni a mi kormányunktól, mely elfogadja a Reichswehr bécsi főmedő lap felhivatalos kijelentését, hogy »nincs a két országban beszámítható politikus, a ki a vám- és kereskedelmi szövetség megújítását ne tartaná kategorikus szükségnek.«

Kategorikus szükség! magas politikai, nagyhatalmi és összmonarchiai szempontokból, mely kaptafára huzott bölcsesség azt parancsolja, hogy a kettős monarchia mindkét állama korlátolva legyen természetes fejlődésében és így két gyengébb alkatrészből legyen egy erős, vagy más szóval fából legyen vas-karika!

Volt már egy alkalom, mikor a vám- és kereskedelmi szerződést felmondta a magyar kormány; ez 1875-ben, november 29-én történt.

Akkor erős mozgalom volt az országban az önálló vámterület mellett; még az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben is gróf Lónyay Menyhért elnöklése mellett azt határozták, hogy a

közös vámterület fentartását csak az esetben kívánják, ha Magyarország érdekei pénzügyileg és nemzetgazdasátiilag tökéletesen biztosíthatók, ellenkező esetben a külön vámterület létesítendő.

Ily nézetben volt Lónyay, az 1867-iki alap egyik megteremtője.

Az 1877-iki budgetvilágban egész erejével tört ki a kormányválság veszélye az Ausztriával kötendő szövetség miatt; a kormánypárt kebeléből ki is váltak a »független szabadelvű pártiak« de a szerződés mégis megkötetett, még pedig úgy, hogy a nemzet pénzügyileg és közgazdasátiilag tönkretétetik a megújuló szövetségek által.

Ily előzmények után és oly körülmények közt, mint a milyenben vagyunk, igaza van az említett Reichswehr bécsi felhivatalosnak, mert szerinte »végelemzésben a felmondás teljesen ártatlan dolog.«

Bizony »ártatlan dolog«, de csak osztrák felfogások szerint; ártalmas dolog a magyar érdekek szerint akkor, ha a felmondás komolyan nem vehető, holott áldásos dolog lenne, ha öntudatos és hazafias elhatározásnak lenne jele.

Mindezek daczára a felmondás korrekt dolog volt, legyen bár csak formalitás, de a törvény betűje szerint szükséges formalitás volt.

Kossuth Ferencz.

Az önkéntesi tiszti vizsgálatok. A honvédelmi miniszter jelentést terjesztett a képviselőház elé az egyéves önkéntesek tiszti vizsgálatának eredményéről a legutóbbi 1895/C-iki iskolaévben. E jelentés szerint az egyéves önkéntesek közül tiszti vizsgálatra felhivatott

	a hadsereg- nél	honvéd- ségnél
Sikerrel tette a vizsgálatot	1107	277
Visszavetett	809	242
Betegség miatt nem jelentkezett	254	28
Önként visszalépett	13	4
Egyéb okból nem tett vizsgálatot (fogságban volt)	27	3
A megbukottak közül a 2-dik évben is az elméleti oktatásban részvevésre jogot nyert	4	—
A 2-ik évben letette vizsgálatot	69	1
Megbukott	22	2
	22	3

Tanárok előléptetése. E czimmal a felhivatalos O. E. a következőket írja: »Tanárok öröme« is lehetne e hir czime; nem keveseb, mint 59 tanár előléptetéséről van szó. A közoktatási minisztériumban kiadott »Hivatalos Közlöny« a mai napon közlésezi az állami középiskolákban alkalmazott igazgatók és tanárok rangsorát, a tanulmányi alappól fentartott középiskolák rangsora pedig szintén ké-szen van és december 15-én fog megjelenni. Ez utóbbiba is bepillantást nyertünk s a két

rendsorból kitűnik, hogy az állami intézeteknél két igazgató jut az 1800, négy tanár az 1600, más négy tanár az 1400, huszonhat tanár pedig az 1300 forintos fizetési fokozatba; a tanulmányi alaponál továbbá egy igazgató előlép a 2000, két igazgató az 1600, két tanár az 1400 és tizen-nyolcz tanár az 1300 forintos fizetési fokozatba. E szerint az állami intézeteknél 36, a tanulmányi alaponál 23 előléptetés történt. A felhivatalos könyvmatros úgy tünteti fel tehát ezt az előléptetést, mint valami rendkívüli dolgot, pedig semmi rendkívüli nincsen benne: kötelességüket pontosan teljesítő, hosszabb idő óta szolgáló tanárokat jogosan megillető előléptetés.

KÜLFÖLD.

A korrupció Olaszországban. Olyan hajtvadászatot, a milyent most Rudini miniszterelnök rendez Olaszországban, még nem látott a világ. Tucatjával, sőt százával ölik le a »rókákat« és »farkasokat«, az adófizető polgárok pedig szemeiket dörzsölik. Nem is akarják elhívni, hogy így van a dolog. — De bajos is elképzelni, hogy a politikai czigányélet ideje elmúlt volna és hogy a mostani kormány komolyan venné kötelességét a közgazgatási reform terén.

A Depretisek és Crispik a nemzet segélyforrásait kimeríthetetleneknek tartottak és ki is aknázták azokat részint a parlament érdekében, részint nem mindig a legtisztább környezetük iránt való gyöngédségből.

Azok, a kik az állam hajóját 1870-től 1896 márczius haváig kormányozták, nem voltak képesek a pénzügyek terén állandó rendet teremteni és a parlamenti rablogádkodást elfojtani. Hogy az ilyen politikusoktól nem lehetett valami jót várni, az mihamar kitűnt; Crispinek különben ideje sem jutott volna a rendszámlásra. Hiszen elég dolga volt neki azzal, hogy Cavalotti és egyéb ellenségei támadásai ellen védekezék.

Rudini most hozzáfogott a tisztogatáshoz. Hetek óta alig mulik el nap, hogy egy

egy »nagy állatot«, azaz hogy egy bankigazgatót, vagy pénztárost, el ne fognának. A hirhedt Creditó Immobiliare igazgatója, Giacomelli volt képviselő és rendőrőrnök után Palermo város pénztárosa, Martinez lovag került sorra, a ki negydfél milliót lopott el. Nyomukba lépett Farilla lovag, a ki szintén lopott és börtönbe került, meg egy egész csomó apróbb ember. De nota bene, nem oly aprók, a milyeneket régebben fel szoktak akasztani, miután a »nagyokat« fűni hagyta, épp ellenkezőleg, ezek az aprók is nagy összegeket loptak, ha nem is milliókat.

Az Olaszországban most gunyosan elnevezett »Furor Rudinianus« az államháztartás terén elharapódott visszaélésekre is kiterjed. A bankigazgatók mellett most már a miniszteriumok basái is kénytelenek elhinni, hogy elmúltak azok a szép idők, a mikor az államkincstárt lünettlenül lehetett meglopni, a mikor annak a rovására lehetett feliratni mindent, még a felvilági hölgyek gyémánt ékszereit is. Egy jókedvű miniszter illemhelyek czimén 30.000 frankot »számlolt el«, de ez a pénz az ő jó barátainak a kezébe folyt. Egy közoktatásügyi miniszter a tanítók özvegyeinek segélyalapját a... ballerínáknak juttatta!

Rudini, a kivel az egész kormány szolidaritást vállalt, ez állapotokat igen erélyesen üldözi és a különféle anketék eredményei nem is olyan érdektelenek.

Igy p. roppant nagyra becsülheti a kereskedelmi miniszteriumot, a mióta kitűnt, hogy ez a szorgalmas és »tiszta« tárca évenként kerek 5000 frankot költött varrótűkre, 1500 frankot seprűkre, végül pedig törülközőkre épp tízszer annyit, mint a többi miniszteriumok együttvéve. Amde szerették ott a fényűzést és a műveltséget is, mert (a soha nem teljesített) könyvtárszervezés czimén állítólag sok tízezer frankot költöttek, szönyegeket beszerzésére pedig 100.000 frankot számlítottak fel. Irólól épp kerek 20.000 frank áru fogyott el.

Nagy művészek az igazságügyminiszterium tudósai is, a kik ceupán az új büntetőtörvény korrekciójáért 500.000 frankot könyveltettek el.

A „DEBRECZENI“ TÁRCZAJA.

Mollynak.

*Könnyű leplevel hűvös nyári alkony
Némán borult e nagy folyamra rá
S a két oldalt fénycsik-beszegte parton
Csupán mi ketten bolgunk fel s alá.*

*Habok csevegtek édes, csacska hangon
S mi elmerengve hallgattuk soká,
Csend, béke ült a szíven és az ajkon,
S lelkünk legszebbik álmát álmodá.*

*Reád tekinték... Tiszta szép szemedben
Fénycsikrákat láttam gyulni, bistatót,
Kezemben reszketett forró kacsód...*

*És érzém, hogy lelkem szárnya lebben,
Nyüzsgő békőjét oldja a remény,
Hogy másé nem lehetsz csupán — enyém!..*

Andrée.

Csevegés a felhőkről.

— A »Debreceeni« eredeti tárczaja. —

Írta: Kohányi Gyula.

Milyen különös érzelmeket kelt az emberben, ha felnéz az égre! A derült, vagy fehér felhőkkel tarkázott kék ég s a harapásra kínáló sűrű köd talán a két végletnek akar

kifejezője lenni s menyi változat van e kettő között!

Az idő hangulatának kifejezői azok a vízecsapok, melyeket különböző magasságokban látva, magunk is különböző hangulatban jövünk. Azt hiszem, hogy nem tévedek, ha épen ezen hangulatsínáló tulajdonságukból magyarázom, hogy e meteorologia eddig vajmi keveset foglalkozott velük. Mintha nem mertek volna róluik komolyan beszélni az időjárás tanulmányozói, mintha féltek volna attól, hogy kiesnek szerepükből, ha felhőkről kezdenek beszélni.

Megtört már itt is az elfogultság jégkerge s mint a Balaton rianásának ijesztő pattanása oszlatja el az illuziót. Aitkennek híres mondása: »Nincs felhő és köd por nélkül!«. De ha még ezenkívül is szükséges némi betekintést nyernünk e pár sor megértéséhez a mai tudomány felkutatja adatokba, mégis épen a felhők azok, melyekről ha beszél az ember, önkénytelenül cseng fülebe a mai természettudomány atyjának, Newtonnak jelszava: »Feltevéseket pedig nem kohlólok!«, azaz, a »Hypotheseos quidem non fingo!«. Mert én arra a tapasztalatra jutottam, hogy a felhők tulajdonságait azok a megfigyelők látják meg legjobban, a kik nem tudományos szempontból vizsgálták s ha fel is emlitem a tudományos elnevezéseket és eredményeket, az csak eszköz lehet a cél eléréséhez.

Említettem, hogy a felhők tanulmányozása csak újabb időben indult meg. Az elnevezések sem régiebb mint a most végződő század, egy angol kereskedő Howard osztotta fel őket először magasságuk szerinti sorrendben a fűrös [cirrus], gomolygó (cumulus) és réteges (stratus) felhők típusára. E három fő típus között azonban ezerféle változás van s bár a hivatalos

Erélyesen tisztogat Prinetti, közmunka miniszter is, a ki az építő vállalkozókat nem akarja az adófizetők zsirján hizlalni. Hogy ez előtt miket követtek el, arról a Monitore tecnico statisztikai kimutatása tanuskodik leginkább. Az építő vállalkozók fénykorában megesett pl. hogy egyes vasutak épp még egyszer anyiba kerültek, mint a mennyiben a miniszter a vállalkozóval megegyezett. Tizenkét vasutnak a költségei 255,300 000 frank helyett 578 800 000 frankra rugnak. Ha a vasuti és állami építkezések terén a vállalkozókat az igazság szerint fizették volna, Olaszországnak ma már vagy semmi, vagy csak igen kevés államadósága volna és a nép nem nyögne az adóteher alatt, amíg egyesek milliókhoz jutottak. Rudini és Prinetti utját vágta ennek a haramia garázdálkodásának. Csak kár, hogy nem előbb történt!

Irodalom — művészet.

A Magyar Nyelvőr jubileuma.

— Egy folyóirat huszonöt esztendeje. —

Talán merészség is figyelmet és meghallgatást kérni egy tudományos folyóirat negyedszázados jubileuma részére ma, amikor a képviselőház alakul s a »külhatalmakkal való barátságos viszonyunk« k maradt a trónbeszédből. S még merészebb színben tönk föl vállalkozásunk, hogy egy magyar nemzeti szemlelőt áthatott tényezőre hívjunk föl a figyelmet amikor gróf Apponyi egész közéletünket a kozmopolitizmus vádjával illeti. —

Hol az érdeklődés melege, amely a mai világban föllobban, mikor a Magyar Nyelvőr ról van szó? Hol a nemzedék, mely hatását érezte, tanításaira figyelt és látta, a nagy átalakulást, amely uyomán támadt?

Pedig hát elmondhatjuk bátran, hogy soha még nem volt folyóirat, mely az övéhez hasonló hatással dicsekedett volna: hisz ez a hatás él mind e mai napig és nemcsak

Hildebrandson féle utasítás tiszfelet különböztet meg maga sem mondja, hogy ezekkel a felhőalakok különfelesége ki lenne merite. — Sokszor még az is fontos hogy az égmelyik részén jelenik meg egyik vagy másik; ismeretes a magyar nép jóslata: déliszélesőt hoz.

Hogy mennyi igazság van a jóslatban most ne kussuk, majd egy más alkalommal talán erre is raterék. Most e mondás az én kezemben nem egyéb, mint adat arra nézve hogy egyik másik fajta szél különfele felhő alakot hoz felszínre s arra, hogy hol kell keresnünk a módot mely a felhők tanulmányozásában célhoz vezet.

Ez a mondás erre tanít engem, hogy nem a meghatározott időközökben megfigyelt adatok adják a kezünkbe a kulcsot, hanem inkább ha egyik-másik felhőtömeget hosszabb időn át követjük illetve ha az ég mustrázatának változását mintegy lépésről lépésre figyeljük meg. Ez a tanítás az, mely bennem bizalmatlanságot kelt az eddigi módszerek iránt. Hiszen mit mond a meteorológus szabály, mely meg akarja könnyíteni a laikus számára a prognózis esélyeit? —

Ha az alsó és felső felhők vonulási irányja egymással 45 fokos szöveget alkot, az eső valószínűsége a legnagyobb. De miként figyeljük meg ezeket, ha vélelőnül — s tegyük hozzá: igen gyakran — csak egy fajta felhőt látunk a nem egészen borult égen, azon egyszerű oknál fogva, mert az alsónak, a nagyobb terjedelműnek épen a tetejében huzódik a kevesebb felhő? Csakis úgy, ha nem szorítkozunk megállapított időközökre, hanem többször megfigyeljük napjában a vonulást, megfigyeljük a

részleteib

— nagy

A m

sajnálato

féltelensé

határon.

a kisebb

szók egész

kat. Másfe

mása s a

hatások n

Fattyuhaj

idegen szo

nyelvünke

ismertünk

E k

fegyverét

Nyelvörrel

életének r

nulat an t

aki biztos

napra. De

rajongó sz

E két érve

való ragas

kitűnő ism

nek buzgó

Egyszerre

ortológusé

kelt ki a

dott idege

Fölké

Gunya ma

lyekben n

és lefelé,

kipéczezt

sítását, h

erzékét b

Nem

lön rovata

ságai rész

sajtóban d

lettek irói

luk oly

elkerülésl

tekintélyét

Mellé

nagy gárd

berismeret

ki tudta je

létező felh

minden eg

Ebből

a nem szal

csak hogy

János:

»Az ég

A nagy

Szerény

Királyné

Nyugato

Óriási s

Tarjagos

Mintha

Messze,

Vad vih

Rezgett

Szikrát

Aki lá

ég háboruj

kényelen e

valaha. A r

ségét. De h

igy este, dé

ténik, mikor

élve:

...

Piczi p

Majd a

Tánczo

*) Mur

részleteiben, hanem — ami sokkal fontosabb — nagy eszméiben is.

A magyar nyelv évszázadunk derekán sajnálatos állapotba került. A nyelvújítók féltelensége tulment minden megengedhető határon. Helme és Bugát s a kisebbrendű szófaragók a legképtelenebb szók egész özönével árasztották el irodalmunkat. Másfelől az abszolútizmus roppant nyomása a minden oldalról beáradó idegen hatások megfertőztették a nyelv tisztaságát. Fattyuhajtások és kakukfiak, rosszul csinált idegen szók s z e p l ő s i t e t t é k meg nyelvünket, hogy vegre aztán magunk is alig ismertünk rá.

E kétfős csapás ellen emelte föl védő fegyverét Szarvas Gábor 1872-ben a Nyelvőrrel. Élete megkapóan példásza a nyelv életének mozzanatait. Maga is tudatlan, tanulatlan tévelygő (így írja önéletrajzában), aki biztos célok s irány nélkül élt napról-napra. De lelkeben élt erős nemzeti érzése és rajongó szeretete a nép iránt, amelyből eredett E két érzelem a nemzeti szellem s a néphez való ragaszkodás vezette, a nép nyelvének kitűnő ismerete támogatta, a nyelv történetének buzgó és tudós áttanulása avatta föl. — Egyszerre kezdte meg mindkét munkát: az ortológusát, amely az esztelen nyelvújítók ellen kelt ki a purizmusát, amely nyelve betolakodott idegen elemeket irtogatta.

Föllépése vakmerő volt és kiméletlen. — Gunyja maró, szatírja mindig találó és személyekben nem válogató. Független volt és ki- és lefelé, a miniszterelnök beszédét épp úgy kipécezte, mint a legutolsó kis riporter tudósítását, ha bennük olyat lelt, ami eleven nyelv-érzéket bántotta.

Nem ijedt meg a sajtótól sem, hisz külön rovata volt a hírlapirodalom msygartalan-ságai részére. Nagy elvei csaknem az egész sajtóban diadalra jutottak, hogy vigyázatosabbá lettek írónk a nyelv kezelésében s a náluk oly könnyen érthető idegen hatások elkerülésében, ez kétségtelenül mutatja nagy tekintélyét.

Melléje a szorgalmas munkatársak egész nagy gárdája sorakozott s ő bámulatos emberismeretével és tapintatával mindegyiknek ki tudta jelezni azt a kört, amelyben nagyot

alkothat. S áttekintvén a nyelvtudomány egész birodalmán, minden pontra a kellő erőt helyezte. Talán nem tekinthetjük egészen csekély jelentőségű ténynek, hogy ekképen a magyar nyelvészlet lőn az első tudomány, amely európai színvonalra emelkedett. — Róla a külföld legnagyobb tudósai is tisztelttel beszélnek.

De a Magyar Nyelvőr hatása mégis idebenn volt döntő fontossága. — Azzal, hogy népnyelvi adatokat gyűjtött az ország minden vidékéről, fölbresztette a legszélesebb körök érdeklődését nyelvünk ügye iránt. Folytonos éberségével meggátolta a szocsinálás divatjának tovább terjedését. Gancsai, gunyja pedig sebeztek, s míg neki ellenségeket szerestek, addig a nyelvnek megbecsülhetetlen szolgálatakat tettek.

Szegény Szarvas Gábor! Sok szép földadat várt volna még rá, ha idő előtt meg nem törí a kór; férfiu éveivel aggyastán lelt s megtörve szállott alá sirjába. De örökét méltó utód vette át. A Magyar Nyelvőr az ő kezéből Simonyi Zsigmondéba szállott. S most a régi nagy földadat megoldásán lelkiismeretesen tovább munkálván, a Nyelvőrre új kötelesek harulnak. A tájnyelvi gyűjtések megvetették a kitűnő Tájszótar alapját, nyelvmelék földolgozása horta létre Szarvas és Simonyi Nyelvtörténeti szótárát. Ekképen az igaz magyarság két erős támasztéka: a népnyelv s a régiségek át vannak adva a köz használatára. — Most oklván a tudomány nagy tanulságain, a Nyelvőr a magyar stílus megállapításán, javításán és bíralatán fáradozik. — Ha gaz Buffon mondása, hogy le style c'est l'homme mennyivel igazabb, hogy a stílus jellemzi, nemzetét! Klasszikus írónk stílusának áttanulása, új irodalmunk bíralata a legközelebbi cél, amelyet a Nyelvőr kitűzött.

Es az új irodalom stílusának szemlélete bizonyára sok keserű tanulsággal fog szolgálni. Es idegen szellem, az idegen írói hatások visszahatnak a nyelvre is, megrontják, kifakítják, s inétől, dilatától megfosztják. Idegen szellem és idegenszerű nyelv egy méhből fakadtak. Ime, itt a kozmopolitizmus: itt ke-

ressék mindazok, a kik olyan szertelen buzgalommal kutatják nemzetietlenségük kufjeit.

Es a Magyar Nyelvőr bizonyára itt is meg fogja tenni kötelességét. Erős és kiméletlen lesz tudatában jogának, amelyet nagy érdemeivel szerzett; érzetében erőinek, amelyeknek rugói: tudomány, műveltség s erős nemzeti érzés. Az új szerkesztő megmutatta egy esztendő alatt is már, hogy mesterének kegyelotes tanítványa s azonfelül erős, fegyverezett gondolkodású széles ismeretű tudós és kiváló ízlésű szerkesztő.

Az ő neve és tudománya biztositéka annak, hogy a Magyar Nyelvőr ezentul is megfelel nagy hivatásának. S bizony minden józan, elfogulatlan ember, akit nem ejtett meg végképpen a politika, be fogja látni hogy nemzeti nyelvünk legdrágább kincsünk benne hű oltalmazót talál.

Sebestyén Károly.

Czivis Naptár az 1897-iki évre. A

Csokonai nyomda- és kiadó részvénytársaság új naptárral jelent meg az idej könyvpiacra is. A czivis városnak Czivis Naptárral kedveskedik, melyben a lefolyt évről Debreczről érdeklő eseményeiből is bemutat (képekben is) pár részletet (gr. Dégenfeld József főgondnokká választása. A debreczeni dalegyet diadalutja, Debreczeni különlegességek a kiállításon. A múlt év halottai), de debreczeni voltát mégis első sorban a helybeli kereskedőknek benne jeles számmal található hirdetései és másodsorban a debreczeni című társaság adják meg. Az előbbi (t. i. a közlemények olvasására is zavarólag ható és minden divatszörűségöknél fogva is elítélendő hirdetések publikálási módja) aligha válik előnyére a naptárnak az utóbbi azonban határozottan növelné a naptár becset ha teljes és megbízható volna. Sajnos nem az. Es ami mindenekfelől bánt bennünket, azon körülmény, hogy Debreczenből, melyet kalvinista Rómának neveznek, olyan címűtér kerül a ref. egyházi hatóságokról és iskolákról a

létező felhők fajtát, meg az egyes típusoknak minden egyes esetben különböző alakját.

Ebből a szempontból becsülöm és nagyra a nem szakembereknek megfigyeléseit. Lássuk csak hogyan ír le egy zivatar közeledtét Arany János:

„Az ég szürke boltja keleten tiszta volt
A nagy országutig nem fődte semmi folt,
Szerény csillagocskák állnak ért csoportban.
Királynéjük körül illemes távolban.

Nyugaton ellenben halak a l emelkedtek
Óriási sziklái sötét fellegeknek,
Tarjagos tetejök messze kihajlának,
Mintha minden perczen földre szakadnának.

Messze, a látkörnek nyugati legalján
Vad vihar szágulda, szekerén nyargalván,
Regett a föld háta lassu morájától,
Szikrát hányt a felleg lova patkójától.*

Aki látta már valaha, hogy kész ül szél háboruja késő tavaszi, vagy nyári estéken, kényelen elismerni, még ha tagadta volna is valaha, Arany János kitűnő megfigyelő tehetőségét. De ha felmerül a kérdés, miért van ez így este, délután pedig épen ellenkezőleg történik, mikor is — ugyancsak Arany szavaival élve:

„... szellő ha fogan vak déli melegben,
Piczi pöhöly elsőbb, ut kis pora lebben,
Majd a berek szélén leveli a nyárnak
Tánczot ezüst hassal nesztelenül járnak;

*) Murány ostroma, II. szakasz.

... Honnan kicsi szellő, lég vándora jöttél?
Vagy lábam előtt csak egyszerre születél?
Lehelteled arcom még érzeni tompa;
Ott vagy azért, látlak, hogy fürdöl a porba;

Már zissen az erdő, fodorul a víz is,
Hosszu haju árnyát lendíti a fűz is,
Már lombokat lóbál, már ágat is ingat,
Már egy egész karsu fiatal bölintgat.

Zug itt is, amott is a liget és megdül;
Szennyes az ég szőnyeg s a pora fellegtül,
Kardját hüvelyéből rántja egy-egy villám,
Zengeni úgy tetszik, moráját is hallám.*

Lehet, hogy csak véletlen, de hajlandó vagyok hinni, hogy nem az — hogy az esti zivatar alkalmával a felhők nyugaton halkkal emelkedtek, míg a délutánál az irány nincs megmondva, de az égboltja szapora fellegtől szennyes, mert a két zivatar közt csakugyan nagy különbség van.

A délutáni zivatark közvetlen oka a vak meleg, mint Arany is mondja, azaz a teljes szélesend; ekkor a földől felmelegedett levegő a magasba száll, vízi magával a párákat, helyére hidegebb levegő tolu; de ez csak úgy lehetséges, ha más helyen meg lefelé ömlik a levegő s ott megsűrűdik. A magasban tehát légmozgás áll elő, ez összeveri a felszállt párákat felleg-gé, mely még mint ilyen is felfelé törekszik s összetalálkozik a leszálló légáramlattal együtt lefelé törekvő felhő-vel.

A keveredés megbontja az egyensúlyt, s felszállt meleg levegőt lehűti s ez gyorsan a

földre száll — s ezzel megkezdődik a szél, zissen az erdő, fodorul a víz is, fent pedig megkezdődik csatáját a két felhő, az alsó felnyujja tarjagos tetejét a magasba s villámot csal ki a felsőből, összeütköznek; s alig pár percztelt el ezalatt — nem több, mint a mennyibe e leírás olvasása kerül — s már kitört az égiháboru. A délutáni zivatar tehát mintegy a fejünk fölött képződik a vak melegben.

Mig az esti? Az már mind tapasztalt, egypár villámcsatát végigküzdött harcoss bár bölcsője valószínűleg szintén a vak déli meleg volt: keletkezése helyén választott utján haladva vonul át az egyes helyeken s halálunk nincs is rá kezdetben ok, mégis meg fog jelenni, mert száguld már a vad vihar a látkörnek legalján. Szándékosan hagytam ki a nyugati szót, mert úgy tetszik, mintha Arany szeméi előtt helyi viszonyok lebegtek volna; az eddigi tudományos kutatások, hogy a nyugati zivatark általában a leggyorsabbak, bár meg kell gondolnunk azt is, hogy a vak meleg zivataraik nagy része is nyugati, a dolog természete szerint. Ugyanis a nagy meleg mindenütt megritkítja a levegőt s a fellemlkedés keletől nyugat felé haladván, keleten mindig kisebb ilyenkor a levegő nyomása mint nyugaton, hova a Nap melege még el nem ért. E szerint tehát oly helyeken, hol a vak meleg zivataraik vannak többségben, az u. n. zivatar-fészkelőben az átlagos szám a nyugatiakra mutathatja ki a legnagyobb vonulási gyorsaságot, bár az onnan jövő estiek mindig lassubbak.

(Folyt. köv.)

*) Buda halála, XI. ének.

közönség kezébe, mely képes sok dologban megelégszteni. — Hiszen szokva vagyunk hozzá, hogy a prot. egyházi ügyeket a nem par excellence prot. egyházirodalmi termékek, főként a fővárosi, sőt a helybeli lapok egyrésze is sértő felületességgel és megdöbbentő tájékozatlansággal tárgyalja, de mégis a Civis Naptár szerkesztőjéről, midőn szándékának nesztét vettük jobb véleménynyel voltunk. Azt hittük, hogy Debreczenből, a Csokonai nevét viselő nyomdából csak olyan czimtar kerülhet ki, mely kellő alaposzággal és tájékozottsággal sorolja fel a ref. egyházi hivatalokat és azok viselőit. Bizony csalódtunk. Olvassa el bárki a naptár szimtári részében a Tiszántúli ev. ref. egyházak kerületi czim alatt foglaltakat, és meg fog győződni afelől, mennyire nincs tisztában a naptár szerkesztője azzal, hogy más a tiszántúli ev. ref. egyh. kerület és más a debreczeni ev. ref. egyház. — A czimtar teljességére csak azt hozzuk fel, hogy az ev. ref. főgimn. tanarai között nem találjuk dr. Gulyas Istvánt és Tóth Mihályt tornatanár. Pedig meg vannak és nem is szándékoznak hirtelen eltűnni. — A névferditések igen érdekes példánya az Ág. evang. egyház czime alatt található dr. Horváth Róbert, h. dr. Horváty Róbert. — Mindezekből az a tanulság, hogy máskor nagyobb utánjárással és körültekintéssel írja meg a Civis Naptár a maga czimtarát, vagy ha erre nem képes, hagyja el.

Ujdonságok.

* **A városi tisztújítás.** Lapunk tegnapi számában írtunk már azon mozgalmakról, amelyek a december 10-iki városi tisztújítás indított meg. Míg a gyűléseések a városban folynak, addig a főispáni hivatalban napról napra mind nagyobb meglepetések vannak. A pályázók száma a tegnapi és mai nap folyamán gombamódra szaporodott. A tegnapi postával több mint 40 pályázati kérvény érkezett a főispáni hivatalhoz, míg a mai postával 42 jutott rendelkezési helyére, — úgy hogy, ezzel a pályázók száma több mint kétszázra tehető. — A polgármesternek még mindeztideig sincs ellenjelöltje a főjegyzői állásra is még csak egy pályázat van beadva. — A tegnapi és ma érkezett kérvényekkel a 7 tanácsnoki állaspályázók száma egyszerre 8-ról 28-ra ugrott fel. A pályázati kérvények beadásának határideje szombaton, f. hó 5-én délután 5 órakor jár le.

* **Kilépő megyei közigazgatási bizottsági tagok.** Hajdúvármegye f. hó 15-én tartandó rendes közgyűlésen a megyei közigazgatási bizottságból a következő tagok lépnek ki sorrend szerint: Soltész Farkas, Szinagy Gyula, Kovács Lajos, Farkas Antal, Dalmi László, továbbá a virilisek jövő évi névjegyzékéből kimaradt Léva y Márton is kilép a közigazgatási bizottságból. Ezek helyére a december 15-én megtartandó megyei közgyűlés választ új tagokat.

* **Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth-párt** tegnap, e hó 2-án este 6 órakor értekezletet tartott, melyen az intező bizottság által a választási felirat meg-

szerkesztésére kiküldött bizottság: Eötvös Károly, Kossuth Ferencz és Thaly Kálmán bemutatta a pártnak a választási feliratot, mely megvitatás alá került. Az értekezlet tárgyalta tegnap az indemnitást is.

* **Tombolaestély.** Nagy készüléket tesz a helybeli ögylet f. hó 12-én tartandó tombolaestélyére, mely iránt széles körben már is nagy érdeklődés mutatkozik. Az estély rendezése körül az összes választmányi tagok buzgólkodnak, ugyanők árulják sok szép leánnyal együttesen a tombolajegyeket is, melyek — természetesen — az árulók után szép kelendőségnek örvend. Remélhetőleg e révén is nyerni fog a jótékony czél. Ajándék — tombola tárgyakkal is sokan keresik föl a nőgyelet elnököt, Veresné Szatmáry Terézt, kihez küldendők mindennemű ajándéktárgyak. Az egylet maga értékes nyereséget vár, melyek közszemlére is ki lesznek téve. Szóval az egylet mindent elkövet, hogy az estély is régi jó hírű mulatságaival vetekedjék.

* **Népfelkelési ellenőrzési szemle.** A mult hó végén tartattak meg városunkban a népfelkelési ellenőrzési szemlék, melyre helybeli illetőségű jelentkezett összesen 912, idegen illetőségű 628. A távolmaradtak száma igen sok, azonban azok számát tudni nem lehet, mivel azt sem tudhatni, hogy mennyinek kellett volna jelentkezni.

* **Az államépítészeti hivatal köréből.** Gardos Károly a debreczeni államépítészeti hivatal mérnöke a kereskedelemügyi m. kir. minisztertől 4 hetes szabadságot kapott, melyet azonban a miniszter a városi hatóságokhoz ma érkezett leiratával visszavont. Ugyancsak az államépítészeti hivatal ügyében a ker. miniszter a városi hatóságokhoz egy más rendeletet is intézett, a melyben elrendeli, hogy az államépítészeti hivatal számvizsgáló közegei által magánfelek terhére tett utazások alkalmából felmerülő számlákat is érvényesíthetik.

* **A jogászok táncestélye.** A debreczeni jogakadémia ifjúsága a farsangi szezon hajnalhasadása előtt sietett bizonyosságot tenni Karneál herczeg előtt arról, hogy a régi tánczos daliák helyett termettek az idén a parkettre ujak és azon szépek helyeit, kik a parkettől az oltárhoz vonultak, új, úde rózsabimbók fakadtak, a kiknek láttára hej de sűrűn fogjuk hangoztatni az ideai bálokon azt a régi axiomát, hogy »sohasem halunk meg.« Valósággal szines, káprázatos képe zajlott le tegnap este a Margit fürdő disztermében az ideai farsangi életnek. Pedig csak táncmulatság volt, a miről azt szokták mondani, hogy úgy aránylik a bálhoz, mint a bakfisch álom a valóhoz. Ennek a táncestélynek azonban fesztelen bál jellege volt, ilyen jelleggel ruházták fel a debreczeni társaság előkelőségei és a diszes hölgyközönség, mely a jogászok táncestélyét sokáig felejthetlenné tette. Az első négyest 30 pár tánczolta Magyar testvérek kitűnő zenéje mellett. A táncmulatságon jelen voltak: Urasszonyok: Kölcsey Andrásné, Miklóssy Gyuláné, Ericz Ernőné, Sz. Szabó Lászlóné, Bulszter Ágostonné, Kolláth Teréz, Budaházy Albertné, Montai Gaborné, dr. Sárvar Gyuláné, özv. Vimmer Józsefné, Kovács Sándorné, Takács Ferenczné, Kovács Lajosné, (Szatmár) Telegdi Sandorné, Székely Andrásné, (Lőcse) özv. Gaál Endréné (N.-Károly), Mayer Emilné, Rotschnek V. Emilné, özv. Zivuska Ferenczné. Kísasszonyok: Kölcsey Helle, Sz.

Szabó Lenke, Ericz nővérek, Bulszter Margit, Konrád Margit, Kovács Irén, Sárvar Adó, Nagy Ilona, Mezőssy nővérek, (N.-Károly) Montay Piroksa, Vimmer Elle és Mariaka, Kovács nővérek (Szatmár), Telegdi Andrea, Székely Ilona, (Lőcse), Gaál nővérek (N.-Károly) Miklóssy Róza és Annuska, Mayer Olga, Rotschnek Róza, Zivuska nővérek.

* **Érdekes felolvasást** fog tartani f. hó 6-án, vasárnap délután 3 órakor a helybeli nőipariszkola helyiségében Kálóc s a Róza urhölgy, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület debreczeni leánynevelő intézetének közti szteleben álló igazgatónője s lapunknak is kedvelt munkatársnője. Debreczen városának művelt közönsége, különösen pedig hölgyei figyelmét nem kell nagy biztató szóval felhívni erre a délutánra, hiszen ő úgy az író, mint a felolvasó asztalánál egyaránt kedves ismerősök nem is beszélve arról a benső viszonyról, mely Debreczen művelt hölgyeinek nagy része és Kálóc s a Róza között a tanító és tanítvány szoros kapcsolatánál fogva fennáll. Mindenki ismeri az ő nagy tudományát, széles ismereteit, európai látkörét, mellyel uralkodik a társadalom felszínre kerülő nagy kérdései felett. Most is — bár előadása tárgyát elarunkunk diskreiónk tiltja — annyit megsughatunk hogy modern társadalmunknak egyik nagyfontosságú kérdéséhez fog hozzájárulni felolvasásában.

* **Szerelmi csalódás miatt a halálba.** Kocsány Erzsébet balma-ujvárosi asszonynak hajlott kora dacára is telve volt szive kiolthatatlan szerelemmel. — Hatvanhat éves volt már, de szerelme lángolobb volt egy modern 17 éves leány szerelménél. Szeretett, mert a szerelemben telt minden gyönyörűsége, csak az tudta boldogítani. Üldözött községében minden szemre való legényt, a kik persze nem hajlottak a már vennek mondható asszony mézes-mázos szavaira. Kocsány Erzsébetet nagyon elkeserítette a sokszori csalódás, azt hitte, hogy nincs már neki más hátra, minthogy meghaljon. El is határozta hogy megöli magát s tegnap végre is hajtotta szándékát. — Nem volt otthon senki s ő felmenve a padlásra ottan a gerendára felakasztotta magát. Mire észrevették és levágták meghalt. — Az esetet ma jelentették be dr. Losonczy Almos megyei tisztii főorvosnak. Így került a 66 éves szerelmes Kocsány Erzsébet históriája az ujságba.

* **A debreczeni vásárok a jövő évben.** A debreczeni vásárok sorrendjét a jövő 1897. évre a városi tanács a következő sorrendben alapította meg. — Remete Antal napivásár. Január 11—12, hétfő, kedd január 13. szerda bőr gyapju méz, dió, stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár, január 16—17, szombat vasárnap sertésvásár, 17—18. vasárnap, baromvásár. — Szegény György napivásár. Április 12—13. hétfő, kedd. ápr. 14. szerda bőr, gyapju, méz, dió, stb. továbbá toll, idarczikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár, ápr. 15—16. csütörtök, péntek juhvásár, április 17—18. szombat, vasárnap sertésvásár, ápr. 18—19. vasárnap, hétfő lóvásár, ápr. 19—20. hétfő, kedd baromvásár. — Nagyboldogasszony napivásár. Aug. 9—10. hétfő, kedd, aug. 11. szerda bőr, gyapju méz, dió, stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár augusztus 13—13. csütörtök, péntek juhvásár, augusztus 14—15. szombat, vasárnap sertésvásár, augusztus 15—16 vasárnap. hétfő lóvásár, augusztus 15—17 hétfő, kedd baromvásár. Diene s

napi vásár. Szeptember 27—28 hétfő, kedd, szeptember hó 29. szerda, bór, gyapju, mész, dió stb. — továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár, szeptember 30. Október 1. csütörtök, péntek juhvásár, Október 2—3 szombat, vasárnap sertésvásár, Október 3—4 vasárnap, hétfő lóvásár, október 4—5 hétfő, kedd baromvásár. Nyerstermények és iparczikkek, a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

* **Katonai utóállítás.** Folyó hó 5-én, szombaton a Kessuth laktanyában katonai utóállítás lesz, a melyre már idáig is több jelentkező van. — Az utóállításon gróf Degefeld József főispán, mint elnökön kívül polgári részről Boczkó Sámuel főkapitány és Simonffy Gyula főszállás biztos is jelen lesz. Katonai részről Suvich közös hadseregbeli, Biró honvédtuszárnagy ezredesek lesznek az utóállításon jelen.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével üdvözlünk, felejtethetetlen jó férjem, szeretett vőm, jó gyermek, testvér és rokon, Néhai KISS MÓR kőfaragó mesternek f. hó 2-án esteli 9 órakor munkás életének 47-ik, boldogházasságának 24-ik évében történt gyászos elhunytát. Felejtethetetlen halottunk földi részei f. hó 4-én d. u. 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint Homokkert sor 3512-ik számú háznál tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai temetőbe öröknyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre közeli és távoli rokonainkat s az elhunytak jó barátait szomorodott szívvel meghívjuk, Debreczen, 1896, évi december 3-án. Bánatos neje: Özv. Kiss Mórné szül. Nyíri Julianna anyósa: Özv. Nyíri Lajosné szül. Szilágyi Kiara. Valamint távollévő éjjes anyja, testvérei, közeli és távoli rokonok nevében is. Béke lengjen porai felett! A temetést Dankó M. temet. intézete rendezzi.

* **Szivszélhűdés érte.** Csak pár hónap óta nő Kópcsás János h.-bőszörményi lakos. Fiatal és szép nevével a legboldogabban élték a mézes-heteket. Olyan összeillő pár volt s annyira szerették egymást, hogy irigyelte az ő boldogságukat mindenki. S egy szerencsétlenség pillanat alatt tönkretette az ifju pár boldogságát. Tegnap a 25 éves férj az udvaron végzett valami házi teendőt s egyszerre holtan rogyott össze. Szivszélhűdés érte. Mire a gyorsan előhívott orvos megérkezett már késő volt minden, az ifju férj kiszívódott s egy két hónapos boldog asszony szive össze volt törve. Általános Bőszörményben a részvét a haláleset miatt az oly koran özvegységre jutott ifju nő iránt.

* **Két baka — egy szolgáló.** Az októberben berukkolt bakagyerekek, vagy mint őket öreg bajtársaik nevezik, a bundák csak most kapnak szabadságot arra, hogy a kaszárnyából felügyelet nélkül is kijöhessenek szórakozni. A város utcáin le a felsétáló hadfiak amily lenéző pilantásokat vetnek a czibibé férfiakra, ép oly sokat mondón tekintgetnek a kapuk alatt álldogáló, vagy ideoda-mendő Zsuzsikra és Borsákra, kik hozzájuk méltó szemérmességgel varják az első kelvess megszólító szót. Nem sokáig kell azonban várakozni erre, mert a frakter és káplár jelölt urak anyait már tudnak, hogy vala mint turi vásár sátor nélkül, diak szekunda nélkül, egy a baka szerető nélkül el sem képzelhető s mert tulják ezt, csakhamar megkötik az ismeretséget a legelső arra való lánnyal. Így kezdetben két baka kerülget és kísért egy hajadont, később, ugy tavasz felé azonban, a mikor már nagyobb a tapasztalat, a kurázsino meg az étvagy is, megfordítva áll a dolog, a mennyiben ilyenkor egy bakaba két szolgáló is csimpeszkedik. Az ujonczokra nézve tehát tulajdonképen csak tavasz felé kezdődik az igazi jó baka élet, amikor már valamennyinek van olyan örök hű (három évig tartó) szeretője, aki a prófunt keserűségét megédesíti egy-egy liba czommbal vagy más jóféle maradék étellel.

je, aki a prófunt keserűségét megédesíti egy-egy liba czommbal vagy más jóféle maradék étellel.

Táviratok. Országgyűlés.

Budapest, decz. 3. A Debreczen ered. táv. Ülés kezdetén elnök folytatva az inkompatibilis állásairól lemondott képviselők felolvasását, köztük Weisz Bertholdot, aki a honvédelmi és hadügyminiszteriumokkal szerződéses viszonyban álló czegektől kitépett Perczel és Daniél miniszterek apróbb jelentései után Hegedűs előadó betérjesztette az indemnuit, Hétfőn tárgyalják.

Azután megválasztották a válaszfelirati bizottságot.

A pénzügyi bizottság ülése.

Budapest, decz. 3. (A »Debr.« ered. táv.) A Ház pénzügyi bizottsága ma délelőt a Ház ülést megelőzőleg tartotta ülését, melyen az indemnuitást tárgyalták. — Hegedűs ajánlotta az elfogadást, — Gullner Gyula, Komjáthy Béla, Kossuth Ferenc és Juszt Gyula egymásután jelentették ki hogy nem fogadják el, mert bizalmi kérdés és bár a kormány kényszerítve van a benyújtásra, a kényszerhelyzetnek önmaga az oka, mert feloszlatta az országgyűlést.

Szocialista kereskedő segédek.

Budapest, decz. 3. (A »Debr.« ered. táv.) Az éjjel 150—200 kereskedősegéd gyűlt egybe a Continental szállodában, hol Goldner, Pfeiffer, Bokányi, Kiss szocialista vezérek agtácziója folytán ki-mondták, hogy át lépnek a szocialista pertra s nyitlan magukévá teszik az elveket, — melyre eddig is vallottak ti-okban s nyomban felesküdték a vörös zászlókra. A jelen volt rendőrtisztviselő az elhangzott izgató beszédeket gyakran felbeszakította, amiért órási zaj közt folyt le a gyűlés.

Színház.

— **Az öreg.** Follinus kitűnő vigjátéka került tegnap, másodszor is telt ház előtt színpadra. — A finom szellemesség, a kitűnő character komikum, mely az egész darabban érvényesül, tegnap sem tevesztette el hatását a közönség mindvégig mulatót a darabon s szerzőt és szereplőket sűrűn részesei a megérdemelt taposokban — Follinus a czi m s z e r e p e t újra azzal az utánozhatalan művészettel és originalis humorral játszotta, mely az ő sajátja, alakítása mindvégig megmarad hűnek és igaznak, a mi természetes is, mert hisz egy szinpadialak szerzőjében találhat leghívebb interpretálóra — Molnár Rózsai a darab rokonszenves nő-alakját a töle meg-sokott sikerrel játszotta, Szilágyi közvetlen részese volt az est sikerének. — A többi szereplők is jól megállották helyüket.

— **A műsor.** A vasgyáros, Ohnet világhírű színműve kerül holnap népeledadásul leszállított helyárrakkal színpadra. — A czi szerepet Komjáthy fogja játszani művészi egyéniségének megfelelően. — Szombaton Uffkirály adatik a czi szerepben Sziklay Miklóssal, főszerepük van a darabban Kaposy József-k, Follinus Aurélnak, Rubos Árpádnak, Locsareknénak, Szende Annának stb. Az érdekes estére felhívjuk a közönség figyelmét. Vasárnap Czigány, Szigligeti rég nem adott népszínműve kerül előadásra, a czi szerepben Szilágyi Vilmosal.

Tudomány.

Szumer és akkád.

— Tanulmány az asszír történelem köréből. —

— Székfoglaló értekezés. —

Írta és a debreczeni ev. ref. főiskola dísztermében 1896. nov. 24-án felolvasta:

Ferenczy Gyula,

bölcsészeti ny. r. tanár.

4.

De megépen Kelet volt az, a mely felől a többi turáni fajokkal is összeköttetésben voltak.

jszokról semita népek vonultak fel utánuk és telepedtek le mellettük és közöttük.

Éj-zak az, hol a két faj először vegyült dél, ahol a turáni legtovábbtisztán megmaradt. Legalább a városokban, mert a nomád sémitörzsek nyájaikkal egész délre is elkóboroltak.

Ilyen nomád sémitörzsek volt a törzsfőnöke Ábrahám, kit a Biblia Ur városával kapcsolatban említi, melynek határában nyájai legeltek s a honnét valószínűleg legelő hiány miatt, később Kanaan felé költözött. Ennek a sumeri városnak Ur-nak és Larsa-nak királya volt a Gen XIV.-beli Ariokh az egykoru ékiratok Iriarkuja, a kit Kudur Magbuggal vagy Kedorlaomerrel a Sziddim völgyi ütközet után egy éjjeli megrohanással Ábrahám meglepett és zsákmányától megfosztott K. e. 1900. körül, a mely évvel a héberék története megkezdődik. Azon időtájt, midőn egész Sumeron es Akkádön Chamuraggas lesz urrá; a metől kezdve a Tigris és Eufrates mellett lakó sémitáknak és turániaknak története egységes mederben hömpölyög tova. A midőn a turáni elem rohamos beolvadása megkezdődik és a babyloni ethnos alakulni indul.

1100-ban már nincs többé szummer nemzet.

Nincsenek többé a magyar megyéknek megfelelő apró városi fejedelemségek, csak a babyloni és asszír birodalmak.

Nem jelöli az egy és ugyanazon fajnak elhelyezkedéséből vett a turáni népek nomenclaturájában később is előforduló kettősség szerint (fehér és fekete hunok, massagéták, tossagéták) alkotott Akkád (hegység v. ő. akadály) és Szumer (ebből a régi alakból Shingir, sikság) névvel az eredetileg két törzsrre osztott nemzetet. E két név pusztá földrajzi fogalom-szóvá változott s a hozzájuk kapcsolott történeti múlt lefeljebb a babyloni királyok »Szumer és Akkád királya« címében csullan fel egy kevéssé.

De a sumeri nyelvben, mely a más fajt beolvastani képes, de maga nyelvét is könnyen felcserélő s ebben is analógiával kínálkozó s turáni faj emléket őrizi, ez az ősrégi múlt tisztán fentragyog.

Ez a nyelv, mint az oly sokszor történni szokott, túlélte azokat, a kik azt beszélték. Mint a miveltebb faj nyelve, az egybeolvadás után is a vallás, a tudományok és az állam nyelvétül maradt.

E nyelv, mint azt az újabb tudományos kutatások megállapították, bár ifjabb termékeiben s a későbbi korban sok semita elemet vett fel, alapjában egy ősturáni nyelv.

Ragozó, hajlékony, mint azok.

Nem ismer szó bensejében véghez menő változást.

Nemi különbség benne nincsen. De meg van a hangrendi párhuzam.

(Folyt köv.)

A kis Jani.

Igy elindult a két gyerek, Jani egyik kezébe az utcza lámpát vitte, a másik karját nővérebe öltötte. Érdekes pár volt, a mint a sáros, elhagyott utcán végig ballagtak. Szerencsére az »Arany Oroszlán« nem messze volt, ragyogó világosság csakhamar feltűnt előttük a sötétben.

»En megvárlak kívül« mondá Juliska

mert felt, hogy atya haragudni fog, ha őt meg látja, de gondolta, hogy Jani biztosabban nézhet elbete a veszélynek.

A lámpást Juliskának adva, bement egyesenesen az ivóba.

»Atyuska«, kiáltá örvendezve, de a mint atyját meglátta, »eljöttünk érted, mert féltünk, hogy nem látod az utat a selétben«. A vacsora elhűl, és nálad nélkül mind olyan boldogtalanok vagyunk, és a kis gyermek szeretettel tárta ki karjait. Az atya szíve is megdobbant a szeretettől, meg akarta ölelni gyermekét.

De egyik cimborájának cynicus hangja elfolytatta jobb érzelmét.

»Haha! a gyerek az gondolja, hogy többet itál már mint kellett volna; bizonyosan a mamuska küldte érted.«

Nyomorult, gyenge ember! A szurás talált, megszegyelte magát — szegyelte, hogy utána küldtek — ő utána, a ki feje ennek a válogatott bandának. Felugrott: félre lökte a gyermeket.

»Gyere! Mit keressz itt ilyen későn; — takarodj haza.«

A gyermek megtántorodott, és elterült a földön. Atyja, a baleset által kijózanitva, felölelte Janikát és csókolgatni kezdte.

»Ne haragudj, apuskám, nem akartam, nem akartam elesni.«

Karjára esett, látszott hogy megütötte, de panasz nélkül tűrte a fájdalmat, mert félt, hogy atyját elszomorítja.

»Nem tört semmi«, mondta ki az ítéletet egyik jelenlévő, de egy pár napig nem igen tudja mozgatni.

Most már nem félve többé társaitól, elvitte Nagy János a kis gyermeket, bizonytalan léptekkel, az igaz, mert egy kissé zavaros volt a feje. Hazaért minden további baleset nélkül és a gyermek csakhamar elaludt, egy mosoly lyal arcán meg akkor is.

Utolsó szavai ezek voltak, — szeretettel szorongatva atya kezét: »kedves jó apuskám olyan boldog, vidor vagyok.«

A mint ott ült Nagy János fiának ágya mellett tiszta; bo dog jövődő gondolatai ébredtek lélekben. De hát hogy állja majd ki cimboráinak gunyolódását?

A mint így ült gondolkozva, félig öntudatlanul, véletlenül lerántotta a kis asztalról a teri őt, vele a petroleum lámpát. Az égő olaj elöntötte a padozatot.

Egy perc alatt lángban állott a szoba és Nagy János felébredve, elveszítette lélek-jelenlétét.

De felébredt benne az önfentartás ösztöne, kirohant az utcára, kiabálva: — »tűz van!«

Juliska, a ki utánok lopódzott, mikor Janival hazajött, már régen aludt a szomszéd szobában.

A friss levegő eszméletre hozta Nagy János, Janika volt első gondolata.

Azon az uton visszamenni, a melyen kijött nem lehetett, mert a szoba egy lángtenger volt s már a lépcső is tüzet fogott.

Egyetlen gondolat foglalta el — megmenteni fiát, habár saját életének áran is. De hogyan?

Eszébe jutott, hogy a szomszédban egy létrát látott ma. A tömegből, mely ekkorára össze verődött, segítségül hívott egy embert, pár perc alatt elhúzták a létrát, az ablakhoz támasztották, a melyből már lángnyelvek kezdtek kicsúpkodni.

»Megállj!« kiáltották többen. »Örültég a hazba bemenni.«

De nem ügyet rájuk. Betörte az ablakokat és egy perc alatt ott volt két kis gyermeknek ágya mellett.

Ébren volt mindkettő, egymást ölelték, de félelem vagy rémület nem látszott arcukon.

»Gyorsan Jani« kiáltá az apa, »még meg menthetlek.«

»Nem, nem, Juliskát előbb, mondá Jani. »Soha«, felelt Juliska szilárdan. »Vigyed atyám gyorsan.«

Vitatkozásra nem volt idő. A tűz minden pillan tban közelebb jött és az atya megragadva szeretett fiát, keresztül tört a lángokon.

Az ablaknál ott állott egy tűzoltó, elvette a gyermeket és kiáltá: »Ki azonnal, mert megfúlsz.«

»Juliskát«, susogta Jani fulladozva.

Nagy János habozott egy pillanatra, de azután a Jani kérése és Juliska hősiessége diadalmaskodtak és lstenhez fohászokodva vissza fordult és eltűnt a lángok között.

A nép lázas aggodalmmal várakozott visszatéré-re a veszélyes, szinte reménytelen válatból.

A fiut tovább adva a lent állóknak, a tűzoltó gyorsan felment újra a létrán, épen a mint az atya áttántorgott a lángokon. Elvette tőle a gyermeket, tovább adta, megragadta az apát, ki most már elveszítette eszméletét. Ki volt merülve teljesen, ruhája lángokban állott, arca füstös volt, összeeggett.

A megkönnyebbülés sóhaja szállt fel a tömeg kebléből és gyorsan leluhták. Beburkol-tak egy takaróba, hogy eloltsák a lángokat mely körülvették, és a mint fel nyitotta szemét, látta, hogy gyermekei előtte állanak.

Egy sókaj, »Hal' lstennek lebbent el ajkairól és egy boldog mosoly derítette fel éget arcát.«

Nagy János megtanulta a leckét, a rettenetes istenítéletből meyen keresztül esett. Az »arany oroszán« írója nem látja őt többé szereteteinek kitartó imáját váratlan módon meghaligatta és megadta az lsten. — Janika mindig tökéletesnek tartotta atyját, annak tartja most is, de a két kis leány, csak ettől fogva tanulta megismerni ennek a szent szónak égi jelentését, tanulta meg a szerető tiszteletet a szelid jó atya iránt.

(Vége.)

Közgazdaság.

Erdélyi aranybányák. Az erdélyi aranybányák feviragoztatása czéljából a mult napokban egy döntő fontosságú lépés történt, a mennyiben »Fortuna aranybánya részvénytársaság« czim alatt egy részvénytársaság alakult, 1,000,000 ft alapítókével, abból a czéltől, hogy a bányák közül a jobbkat megvegye s üzembe hozza. A társaság megvette már is a Szt.-Endre nevű bányát Bucsumban, Abrudbánya szomszédságában, mely az eddig tett számos kísérlet tanúsága szerint olyan értéket tartalmaz, melyek tonnánként 23 gramm aranyat tartanak s azonkívül szabad arany is fordul elő több kilog amnyi mennyiségben. A bánya tehát olyan, hogy a transvaali híres bányákkal is kiállja az összehasonlítást. Di-vatba jött ugyan ujabban a transvaali bányákról általában mint szédelgésről szólni, — igaz is, hogy sok bánya ott szédelgésnek bizonyult, de viszo t elfelejtik, hogy a transvaali bányák a világ aranyszükségletének legnagyobb részét fedezik s az egyes orosz bányák mellett van egy egész csoport, mely évek sora óta több mint 100%-os osztalékot adott a részvényeseknek. A legutóbbi évben is 2 millió unczia aranyat produkáltak ezek a bányák, tehát egy hónap alatt több mint 80 millió forint értéket! Nemcsak az alapítók nyertek ott százmilliókat, de még sokkal többet a részvényesek.

A Fortuna bánya részvénytársaság élén egy oly férfi áll, mint herczeg B a t t h y a n y-S t r a t t m a n n Ödön, Magyarország egyik legelőkelőbb gavalérja s legvagyonosabb főura, ki nem adta volna a vállalathoz a nevét, ha nem lenne biztosítva a siker. Kivüle a társaság igazgatói még H a m m o n d az Egyesült Amerikai Államok budapesti főkonzula, továbbá Mr. James L a n g e r m a n n, aki öt esztendeig lakott Transvaalban s több ottani bányának ma is részvényese, gróf B e r c h t o l d Miklós, gróf F e s t e t i c s Géza és B o é r Béla Abrudbánya város polgármestere. Volt országgyűlési képviselő, aki a helyi viszonyokat a legalapvetőbben ismeri. A részvénytársaság teljesen befizetett alapítókével alakult, a részvényeket egy konzorcium vette át, mely

azokból 500,000 ft árut piacra hoz, még pedig minden agió nélkül. Annál inkább is ajánljuk a közönségnek, hogy e vállalat iránt érdeklődjék, mert minden megtörtént, ami a sikert biztosíthatja s egyszerűs mind a hazai aranybányászat felviragoztatásáról van szó. Mi e bányászatban olyan kincset birunk, mely eddigelé kellő méltásban nem részesült, Magyarország ujabban külföldi, nevezetesen ausztráliai bányák részvényeivel háza'nak országsszerle, mialatt sokkal jobb hazai aranybányáink nélkülözik a kellő tőkét, a melynek birtokában nagy virágzásra lennének hozzátók.

Kőbányai sertés-piacz.

decz. 2.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként —400 kilon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (páronként 300—400 kilogram súlyban) — krig. 3. Fialtal (páronként nehéz 20 kilon felüli súlyban) 54-55 krig. 4. Fialtal közép páronként 251—320 kg. — súlyban 54—55 krig. 5. Fialta sönnyü páronként 250 kgr. terjedő súlyban 54—56 krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 kg. felüli súlyban 52—53 krig. Közép pk-int 220g—10 kg. fej súlyban 44—45 krig. Könnyü pként 220 kg. terjedő súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 260 kg előli súlyban 53¹/₂, 55 krig. Közép pként 220—360 kg terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyü pként 220 kg terjedő súlyban 53¹/₂—54 krig.

Sertés létszám 1896 nov. 30-ik napján volt készletben 6352 drb. 1896. dec. hó 1-ik napján felhatott 79 drb. 1896 dec. 1-ik napján elszállított 326 db. 1896. évi decz. hó 2-ik napjára maradt készletben 6105 db. A hizott sertés üzletirányzata — vált.

Budapesti gabonatózsde.

decz. 2.

A készárúzet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u n a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg.
Bánsági ó	75	76	76	76
» »	77	8.05	8.10	80
» »	79	8.20	8.25	80
Tiszavidéki ó	75	76	76	76
» »	77	8.15	8.20	78
» »	79	8.20	8.25	80
Pestvidéki ó	75	76	76	76
» »	77	8.10	8.15	78
» »	79	8.20	8.25	80
Fehérmegyei ó	75	76	76	76
» »	77	8.10	8.15	78
» »	79	8.25	8.30	80
Bácskai ó	75	76	76	76
» »	77	8.20	8.25	78
» »	79	8.35	8.40	80
Észak magy	75	76	76	76
» »	77	78	78	78
» »	79	80	80	80
		Min. hekt.-ben	Ar kilogram.	
Rozs elsőrendű uj		70—72	6.70	6.75
» másodrendű »		—	6.65	6.70
Árpa takarmánynak »		60—62	4.00	4.35
» égetni való »		62—64	5.10	5.30
» sertőzdei »		64—66	6.50	8.—
Zab — — — — — uj		39—41	5.60	6.20
Tengeri bánsági — uj		—	4.25	4.30
» más nemű »		—	4.15	4.20
Repeze bánsági		—	0.—	0.—
			10.25	11.75

CSARNOK

A rabszolgák.

Irta: Eckstein Ernő.

A D e b r e c z e n e számára fordította:

Dr. Kósa Zsigmondné. 3.

— Az egész házban ugy kerestelek, mint egy gombostűt. De azután eszembe jutott: a rózsák között kontárkodol. Mit csinálsz itt?

A leány kilépttaz utra. Egyik kezében egy sárgászörös színből készült csinos olót tartott, a másikban egy csomó félig kinyílt rózsát.

— Kontárkodom! — kacagott gúnyosan — ej de jól megválasztod kifejezéseid, nem hálnal bele, ha egy kicsit finomabban fejeznéd ki magad. Ha megkérdelek a kertészt, felvilágosítást adhat felőlem. Gyomláni öntözni, oltani tudok, talán jobban, mint sok más! Most azonban nem dolgozom — e rózsákat Lucius Meneniusnak szántam, kellemes meglepésésként.

— Ah! az urunk részére — mormolá Geticus.

— Ha Lucius Menenius haza jó folytatá Afra, a virágokat az ágya melletti asztalán találja.

— Az utóbbi időben annyira el volt foglalva, hogy az udvarra is alig jöhetett... A kertek hetek óta nem látta.

Nem hiszem, hogy sejténé, mily remek virágokat teremnek rózsái, pedig maga oltogatta. — Ez a néhány rózsza kedvesebb lesz eléd, mint a virágok ezrei, melyekkel Camillus a quástor, termeit a mai ünnepélyre feldiszzítette.

Geticus mereven nézett reá.

— Büszke lehet ez a mi urunk — mondá végre nyomatékkal — Afra, a hideg márvány szívű Afra koszerut fon számára!

— Márvány szívű? — kérde a leány — ki állítja ezt felőlem? fiatal a vérem, nem veszek minden haszontalanságot egy a szememre mint például — te! De gondtalanság a szívtelenség, nagyon különböző dolgok. — Lucius Menenius szeretem, szívem hangosan dobog ha csak reá gondolok is. — Arcza mily szép, mily nemes, mily jó — látod ha ezt elgondolom hálát adok Diana istennőnek, ki nekünk ily jószágos nemes urat adott!

Geticus vállait vonogatta.

— Ha Lucius Menenius nem volna közelebb a hatvanhoz, mint az ötvenhez — mondá rut mosolyal — egyebet gondolhatnék, még feltehetném rólad: hogy belé-szerettél.

Igen, szeretem — mondá a rabszolga leány melegen — szeretem, de nem abban az értelemben, melyben te gondolod, Lucius Menenius inkább apánk, mint urunk, ezt mindnyájan látjuk és érezzük. Nézz magad körül, találsz e jobb szívet, kegyesebb urat nálánál!

Ó nagyon kegyes, kivált a fiatalok, szókék irányában...

A fiatal rabszolganő meglepetve nézett rá.

— Szégyeld magad Geticus! Ez nagyon rossz tréfa volt! Már régen látom, hogy nem tudod eléggé méltányolni az Istenek ama különös kegyét, hogy épen Lucius Menenius a mi urunk. De már nagyon megszoktad! és nélkülözhetetlennek tartod. Ugyan nézz kissé körül és találj csak egyetlen házat egész Rómában, melyben a rabszolgák oly kevésbé érzik szolgaságukat, mint mi!

— No, no...

— Ugyan hallgass! Egyetlen egyet se találj. Sőt utóbbi időben, sok-sok kegyetlenégről hallottunk. Bosszankodom ha csak reá is gondolok! Egy szerencsétlen kengyel-futó az, kit azért, mert urat, ki megbollett, nem elég gyorsan fogta meg, véresre ostromoznak azután mustárral behintett lepedőbe takarnak; majd egy asztalterítőt vagnak darabokra a boldogtalan egy értékes myrrha edényt vagy ritka kristály serleget ejtett a kőpadozatra, hol az eltörött; Istenek azok a szegény mezei rabszolgák, kik nappal örjítő napsugaraknak kitéve véres verejtékkel dolgoznak, hogy este azután földalatti börtöneikben falhoz lánczoltassanak mint veszett ebek! És ugyan mivel vagyunk mi jobbak! mint eme szerencsétlenek? Minő erények jogosítanak bennünket, hogy ezen földalatti börtönökben szemből oly urral bírnunk mint Lucius Menenius?

En nagyon szeretem helyzetünket — és ha már rabszolgának születtem — áldom az Isteneket, — a nekem osztályrészült jutott sorsért.

(Folyt. köv.)

!! Női kézi munkák!!

előrajzolva, kezdve és készen minden hozzávalókkal a legolcsóbban kaphatók **BOROS TESTVÉREK** női divatruházában Debreczen, Kossuth-utcza 3 sz.

A „Koronához” címzett tánczterem

bálokra, estélyekre, lakodal-makra, társas összejövetelekre, bankettekre és más alkalmi czélokra kiadó. Megjegyeztetik, hogy a vendéglő kezelését az igen előnyösen ösmert „Kis pipa” vendéglőse, **Kemény János** urra bíztuk, a ki igyekezni fog kitűnő ételek, italok, pontos és jutányos kiszolgálás által a n. é. közönség pártfogását kérérdemelni.

Értekezhetni a terem kiadása felől **Pongó Lajos** elnöknel kisesapó-utcza 38 l. sz.

Félszázad óta

Arany érem kitűnőnek elismert Pécs 1888. Dr. Sichulsky-féle Érdem érem Temesvár 1889

Arezkenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbizható sikerrel használtatnak szele és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandula-korpa szappan 35 kr.

JOLIESSANTE-CREME

bőrfinomító és szépitő szer. Kitűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 1 frt 50 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsza és sárga színben. Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arcra láthatatlanul tapadva annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOR

egészségesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és buzdódásuk e távolítása s megóvására mely által egyúttal a foghúsról is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillet szappan. A bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra mintadarabok ingyen adatnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, minikészítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában (Tisza-Palota)

Finom

Rumok, teák, és teasütemények, halak, sajtok, datolya, malagaszólló, mogyoró, pergett és sejtes méz, — boszniai, bányai és bordói szilva. Kitűnő asztali-, pecsenye-, csemege és gyógyborok. — Spanyol és francia csemege borok. Magyar és francia Pezsgők. — Magyar és francia Cognac és likörök. — Szerémi szilvórium, trencsényi borovicska. — Különböző szalon-czukorkák és csokoládé Dessertek, valamint Karácsonyi cikkek óriási választékban. Főzelekek, mint: szepességi és stokerai borsó és lencse, dió, lekvár, finom lengyel szárított gomba, stb. stb. kapható:

KONTSEK GÉZA

előbb GÁSZNER KÁROLY,

magas, cs. nagy és borkereskedésében

Koranth (Czegléd-utca).

Uj árjegyzéket kívánatra bérmentve

A föld-mivelődésügyi m. k. minisztérium felügyelése alatti álló országos központi mintapincze palackok borainak főraktára.

Egy nagy üveg Rum és egy csomag finom kínai tea 1 frt.

Egy nagy üveg Rum és egy csomag finom kínai tea 1 frt. magas, cs. nagy és borkereskedésében Koranth (Czegléd-utca). Uj árjegyzéket kívánatra bérmentve

Eszéki Világhírű szilvórium fű készítményeinek kizárólagos főraktára.

Egy nagy üveg Rum és egy csomag finom kínai tea 1 frt.

Egy nagy üveg Rum és egy csomag finom kínai tea 1 frt. Kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, minikészítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerésztárában (Tisza-Palota)

Gyártmányaim

általában, mint jó és olcsó áruk vannak elismerve

Nickel-remontoir . . . . . 3 frt 50 kr
ezüst . . . . . 6 —
anker . . . . . csiga bregué, 15 darab,
frt 10.—, 16 drb 1 Châton, üvegrend-
szer el 12.—; Ébresztő horgony járásu,
világító, prima minőség frt 1.70; szabá-
lyozó 1 napi-ütővel frt 5.75; szabályozó
10 napi-ütővel frt 8.50 Képes ártégyék
órakról, lánczokról, szabályozókról, arany

és ezüstneműekről a legfinomabb minőségig ingyen és
bérmentve. Nem tetsző kicseréltetik vagy az összeg
visszaadatik.

EUG. KARECKER, órás

154. Bregenz am Bodensee

Két évi jótállás.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásá-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájda-
lomesillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél,
csúznál, tagszárgatásnál és meghúléseknél és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapest. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert
több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szőlők, RUDOLSTADT.

Stern József és Testvére

nagykereskedők

és gyárosok.

DEBRECZEN, Piacz 584 a «Bika» szálloda mellett.

UJDONSÁGOK

az őszi ésteli idényre az újabban kibővített detail osztályban

Jäger gyapjú és pamut

alsóruházati cikkek,

✱ harisnyák, kesztyűk, ✱

nők, férfiak és gyermekek számára.

Szines velez szoknyák és nadrágok

Vadász ujjas és kötött bekötők

Berlini kendők és sálak.

Norinbergi áruk!

Nyakkendők, esernyők, pénzerszőnyek.

KEFE-ÁRUK

háztartási, gazdálkodási és ipari
célokra.

Ecsetek, meszelők, seprők,
ruha-, haj-, fog- és körömkefék
fésűk, szappanok,

illatszerek, valamint minden szak-
mához tartozó bel- és külföldi toilett-
cikkek dus raktára.

Fodrász kellékek

nagy választékban!

Szintartó himzőpamutok és selymek.

Mindenféle bélés-árak és szabókellékek.

Himzősek csipkék, szallagok és csipkefüggönyök.

EISLER IZIDOR

Első debreczeni
himzőminta és
rajzműintézet.

divat-áruháza és női divat-terme

Debreczen, a főposta mellett.

NŐI RUHA-VARRODA.
Kitűnő munkaerő.

Legszebb

Karácsonyi kiállítás!

Kész blousok, gyermek ruhák,
gyermek köpenyek.

Muffok, sapkák, miderek félárban.

Kezdett, előrajzolt és kész kézimunkák a legszebb
kivitelben.

Szőrme áruk, báli belépők.

vászon
raktár.

Báli és alkalmi toillettek
rendkívül jutányosan.

Asztalneműek
rendkívül
jutányos árban.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.